

Jdg

Chapter 6

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

יְהוָה Yéhuwah H3068	וַיִּתְּנֵם lan-paring H5414	יְהוָה Yéhuwah H3068	בְּעֵינַי ing-paningal	הָרַע piawon H7451	יִשְׂרָאֵל Israèl H3478	בְּנֵי- para-putra	וַיַּעֲשֵׂוּ Lan-tindakaken	1	
						שָׁנִים: taun H8141	שִׁבַּע pitu H7651	מִדְיָן Midian H4080	בְּיַד- ing-asta H3027

Nanging wong Israel padha nglakoni kang ala maneh mungguh ing paningale Sang Yehuwah, mulane diulungake dening Sang Yehuwah marang ing tangane wong Midian lawase pitung taun.

	עָשָׂו damel	מִדְיָן Midian H4080	מִכְּנֵי saking-ngajeng H6440	יִשְׂרָאֵל Israèl H3478	עַל- nglawan	מִדְיָן Midian H4080	יַד- asta H3027	וַתִּעַז Lan-kuwat H5810	2
	וְאֵת- lan-ing H0853	בְּהָרִים ing-redi H2022	אֲשֶׁר ingkang	הַמְּנַהֲרוֹת guwa-guwa H4492	אֶת- ing H0853	יִשְׂרָאֵל Israèl H3478	בְּנֵי- para-putra	וְלָהֶם kanggé-piyambakipun	
						הַמְּצֻרוֹת: bètèng H4679	וְאֵת- lan-ing H0853	הַמְּעֻרוֹת guwa H4631	

Lan salawase iku wong Midian ngereh wong Israel. Awit saka wedine marang wong Midian, wong Israel padha gawe papan-papan pandhelikan ana ing pagunungan, yaiku guwa-guwa lan beteng-beteng.

קָדָם wétan	וּבְנֵי- lan-para-putra	וְעַמְלֵק lan-Amalèk H6002	מִדְיָן Midian H4080	וְעַלֶּיהָ lan-minggah H5927	יִשְׂרָאֵל Israèl H3478	זָרַע nyebar H2232	אִם- menawi	וְהָיָה Lan-dados H1961	3
						עָלָיו: nglawan-piyambakipun		וְעַלֶּיהָ lan-minggah H5927	

Saben wong Israel rampung anggone nyebar, wong Midian, wong Amalek sarta wong ing tanah wetan padha teka nglurugi.

עֲדָ- dumugi H5704	הָאָרֶץ tanah-punika H0776	יָבֹל panen H2981	אֶת- ing H0853	וַיִּשְׁחִיתוּ lan-ngrisak H7843	עָלֵיהֶם nglawan-piyambakipun	וַיַּחֲנֹוּ Lan-makémah H2583	4	
וְשׁוֹר lan-lembu H7794	וְשָׂה lan-mènda H7716	בְּיִשְׂרָאֵל ing-Israèl H3478	מִתְּחִילָה pangan H4241	וַיִּשְׁאִירוּ nilar H7604	וְלֹא- lan-mboten H3808	עֲזָה Gaza H5804	בּוֹאֵדָה rawuh-panjenengan H0935	
						וְקַמְדֵי: lan-kuldi H2543		

Padha ngedegake kemah ana ing tanah kono lan padha ngrusak pametuning bumine, nganti tutug ing sacedhake Gaza, lan padha ora ngarekake pangan ana ing Israel, wedhus gembel, sapi lan kuldi iya ora.

5
 [יבאו] וְאֶהְיֶהם וְעָלוּ וּמִקְנֵיהֶם הֵם לִי
 [rawuh] lan-kémah-piyambakipun minggah lan-raja-kaya-piyambakipun piyambakipun Amargi
[H0935](#) [H0168](#) [H5927](#) [H4735](#) [H1992](#)

(וּבְאוּ) וְלָהֶם לְרֵב אַרְבֵּה כְּדִי
 lan-kanggé-piyambakipun kanggé-kathah walang kados lan-rawuh
[H7230](#) [H0697](#) [H1767](#) [H0935](#)

וְלִגְמַלְיָהֶם אֵין מִסְפָּר וְיִבְאוּ בְּאַרְצֵי לְשִׁחְתָּהּ:
 lan-kanggé-unta-piyambakipun mboten-wonten ètangan lan-mlebet ing-tanah kanggé-ngrisak
[H1581](#) [H0369](#) [H4557](#) [H0935](#) [H0776](#) [H7843](#)

Ujer pangluruge iku klawan padha nggawa pepanthane kewane lan kemahe, tekane kaya walang kekrompolan kehe, wong-wonge dalah untane nganti padha ora kena winilang. Tekane ing tanah kono pancen sumedya arep ngrusak,

6
 וַיִּהְיֶה יִשְׂרָאֵל מְאֹד מִזְעָקוֹ מִדְּיָן מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 Israèl para-putra lan-sesambat Midian saking-ngajeng sanget Israèl Lan-mlarat
[H3478](#) [H2199](#) [H4080](#) [H6440](#) [H3966](#) [H3478](#) [H1809](#)
 אֶל-יְהוָה: פ
 dhateng Yéhuwah P
[H0413](#) [H3068](#)

temahan Israel banget nandhang kemlaratan, marga saka pangawene wong Midian mau. Wong Israel tumuli padha sesambat marang Pangeran Yehuwah.

7
 וַיְהִי לָנֶפֶשׁ יִשְׂרָאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל-יְהוָה עַל אֲדוֹת זַעֲקוֹ
 Lan-dados para-putra Israèl dhateng Yéhuwah prekawis bab
[H1961](#) [H3478](#) [H0413](#) [H3068](#) [H0182](#) [H2199](#)
 מִדְּיָן:
 Midian
[H4080](#)

Bareng wong Israel padha sesambat marang Sang Yehuwah, marga saka wong Midian mau,

8
 וַיִּשְׁלַח יְהוָה אִישׁ נָבִיא אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ
 Lan-ngintunaken Yéhuwah tiyang nabi dhateng para-putra Israèl lan-ngandika
[H7971](#) [H3068](#) [H0376](#) [H5030](#) [H0413](#) [H3478](#) [H0559](#)
 לָהֶם כֹּה-אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲנֹכִי
 dhateng-piyambakipun mekaten ngandika Yéhuwah Gusti-Allahipun Kula
[H3541](#) [H0559](#) [H3068](#) [H0430](#) [H3478](#) [H0595](#)
 אֲתֶכֶם אֲתֶכֶם הָעֵלְיָתִי הָאֲתֶכֶם
 panjenengan-sedayay panjenengan-sedayay nuntun-minggah
[H0853](#) [H0853](#) [H5927](#) [H4714](#) [H3318](#)

מִבֵּית עַבְדִּים:
 saking-griya abdi
[H5650](#)

Sang Yehuwah tumuli ngutus sawijining nabi nemoni wong Israel, sarta iku padha didhawuhi: "Pangandikane Sang Yehuwah Gusti Allaha Israel mangkene: Ingsun wus ngentasake sira saka ing tanah Mesir, padha Sunirid metu saka ing tanah pangawulan,

וְאֶזְרִיאֵל אֶתְכֶם מִיַּד מִצְרַיִם וּמִיַּד כָּל-
 Lan-Kula-ngluwari panjenengan-sedayya Mesir saking-asta sedaya
[H5337](#) [H0853](#) [H3027](#) [H4713](#) [H3605](#) [H3027](#)

לְחַצְיָכֶם וְאֶנְרֵשׁ אוֹתָם מִפְּנֵיכֶם
 ingkang-meksa-panjenengan lan-Kula-ngusir piyambakipun saking-ngajeng-panjenengan
[H3905](#) [H1644](#) [H0853](#) [H6440](#)

וְאֶתְנָה לָכֶם אֶת- אֲרָצָם:
 lan-Kula-paring dhateng-panjenengan-sedayya ing tanah-piyambakipun
[H5414](#) [H0853](#) [H0776](#)

Sunluwari saka tangane wong Mesir lan saka ing tangane sakehing wong kang padha nindhes sira, wong-wong iku wus padha Suntutdhungi saka ing ngarepira sarta nagarane Sunparingake marang sira.

וְאֶמְרָה לָכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
 Lan-Kula-ngandika dhateng-panjenengan-sedayya Kula Yéhuwah Gusti-Allah-panjenengan
[H0559](#) [H0589](#) [H3068](#) [H0430](#)

לֹא תִירָאוּ אֶת- אֱלֹהֵי הָאֲמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשְׁבִים
 mboten ajriha ing déwa-déwanipun tiyang-Amori ingkang panjenengan-sedayya manggen
[H3808](#) [H3372](#) [H0853](#) [H0430](#) [H0567](#) [H3427](#)

בְּאֲרָצָם וְלֹא שָׁמַעְתֶּם בְּקוֹלִי:
 ing-tanah-piyambakipun lan-mboten mirengaken ing-suwanten-Kula P
[H0776](#) [H3808](#) [H8085](#)

Apadene sira padha Sundhawuhi mangkene: Ingsun iki Yehuwah Gusti Allahira, sira aja ngabekti marang para allahé wong Amori, kang sira enggoni nagarane iki. Nanging sira padha ora ngestokake marang dhawuhingSun.”

וַיָּבֵא מַלְאָכָה יְהוָה וַיִּשָּׁב וַיִּלְּחָץ וַיִּשְׁבֹּר וַיִּשְׁבֹּר וַיִּשְׁבֹּר
 Lan-rawuh malaékat Yéhuwah lan-lenggah ing-ngandhap wit-èk ingkang ing-Ofra
[H0935](#) [H4397](#) [H3068](#) [H3427](#) [H8478](#) [H0424](#) [H6084](#)

אֲשֶׁר לְיוֹאָשׁ הָעֶזְרִיאֵבִי וְגִדְעוֹן בְּנוֹ חֲבֹט גַּדְמוֹת
 ingkang kanggé-Yoas rama-Abi-Ézri lan-Gideon putranipun nggebuk gandum ing-pamipitan
[H3101](#) [H0033](#) [H1439](#) [H2251](#) [H2406](#) [H1660](#)

לְהִנָּס מִפְּנֵי מִדְיָן:
 kanggé-ndheli-kaken saking-ngajeng Midian
[H5127](#) [H6440](#) [H4080](#)

Sang Malaekate Pangeran Yehuwah tumuli rawuh lenggah ana ing sangisore wit elon ing Ofra, duweke Yoas bin Abiezer, dene anake lanang kang jeneng Gidheon lagi nutu gandum ana ing pamipitan anggur, murih aja konangan wong Midian.

וַיִּרָא וַיִּגְדַּל אֱלֹהֵי מַלְאָכָה יְהוָה וַיִּנְאֶמֶר
 Lan-ngatingal dhateng-piyambakipun malaékat Yéhuwah lan-ngandika
[H7200](#) [H0413](#) [H4397](#) [H3068](#) [H0559](#) [H0413](#)

יְהוָה עַמְּךָ גְבוּרַתְךָ הַחַיִּל:
 Yéhuwah kaliyan-panjenengan prajurit prakosa
[H3068](#) [H1368](#) [H2428](#)

Banjur diketingali dening Sang Malaekate Pangeran Yehuwah mau sarta didhawuhi: “He prawira gagah prakosa, Sang Yehuwah nunggil karo sira.”

	אַדְוִי bendara-kula H0113	בִּי nyuwun-sèwu H0994	גִּדְעוֹן Gideon H1439	אֱלִי dhateng-Panjenenganipun H0413	וְיֵאמֶר Lan-ngandika H0559	
זֹאת punika H2063	כָּל- sedaya H3605	מִצְאָתָנוּ nrap H4672	וְלָמָּה lan-kènging-menapa H4100	עָלֵנוּ kaliyan-kula-sedaya H3068	יְהוָה Yéhuwah H3068	וַיֵּשׁ lan-menawi-wonten H3426
	לָנוּ dhateng-kula-sedaya	סָפְרוּ- cariyosaken	אֲשֶׁר ing kang H6381	נִפְלְאָתָיו mukjijat-Panjenenganipun H6381	כָּל- sedaya H3605	וְאֵיךְ lan-pundi H0346
	הַעֲלֵנוּ nuntun-minggah-kula-sedaya H5927	מִמִּצְרַיִם saking-Mesir H4714	הָלֵא menapa-mboten H3808	לְאֵמֶר pangandika H0559	אֲבוֹתֵינוּ para-leluhur-kula H0001	
	בְּכֶף- ing-epek-epek H3709	וַיִּתְּנֵנוּ lan-paring-kula-sedaya H5414	יְהוָה Yéhuwah H3068	נִטְשָׁנוּ nilar-kula-sedaya H5203	וְעַתָּה lan-sapunika H6258	יְהוָה Yéhuwah H3068
						מִדְיָן: Midian H4080

Atur wangsulane Gidheon: “Adhuh Gusti, manawi saestu Pangeran Yehuwah nunggil kaliyan kawula sadaya, punapaa dene kawula ngantos sami nandhang ingkang kados makaten punika sadaya? Pundi ta sakathahipun kaelokan ingkang dipun cariyosaken para leluhur kawula dhumateng kawula sadaya, kala cariyos: Apa dudu sang Yehuwah kang wus ngentasake kita saka ing tanah Mesir? Nanging sapunika Pangeran Yehuwah sampun negakaken dhateng kawula, sami kaulungaken dhateng ing tanganipun tiyang Midian.”

בְּכֹחֶךָ ing-kakiyatan-panjenengan	לָךְ késaha H3212	וְיֵאמֶר lan-ngandika H0559	יְהוָה Yéhuwah H3068	אֱלִי dhateng-piyambakipun H0413	וַיִּפֶן Lan-mirsani H6437	
	הָלֵא menapa-mboten H3808	מִדְיָן Midian H4080	מִכֶּף saking-epek-epek H3709	יִשְׂרָאֵל Israèl H3478	אֶת- ing H0853	וְהוֹשַׁעְתָּ lan-ngluwaria H3467
						וְהָ punika H2088
						שְׁלַחְתִּיךָ: Kula-ngintunaken-panjenengan H7971

Sang Yehuwah tumuli mengo mirsani marang Gidheon lan ngandika: “Sira mangkata kanthi karosanira iki sarta ngluwarana wong Israel saka ing pamisesane wong Midian. Rak Ingsun kang ngutus sira?”

אוֹשִׁיעַ kula-ngluwari H3467	בְּמָה mawi-menapa H4100	אַדְוִי Gusti H0136	בִּי nyuwun-sèwu H0994	אֱלִי dhateng-Panjenenganipun H0413	וְיֵאמֶר Lan-ngandika H0559	
הַצֵּעִיר ing kang-anem H6810	וְאֵנֶכִי lan-kula H0595	בְּמַנְשֵׁה ing-Manasyè H4519	הַגִּל ing kang-mlarat H1800	אֶלְפֵי kulawarga-kula H0504	הָנָה lah H2009	אֶת- יִשְׂרָאֵל Israèl H3478
						יִנְג ing H0853
						אָבִי: rama-kula H0001
						בְּבֵית ing-griya H0001

Nanging atur wangsulane Gidheon marang Sang Yehuwah: “Adhuh Gusti, srana punapa anggen kawula badhe ngluwari tiyang Israel? Lah ta gotrah kawula punika kalebet ingkang alit piyambak saking panunggilanipun taler Manasye, sarta kawula punika sasedherek ingkang anem piyambak.”

אָהָה	כִּי	יְהוָה	אֱלֹו	וַיֹּאמֶר
Kula-badhé-dados	amargi	Yéhuwah	dhateng-piyambakipun	Lan-ngandika
H1961		H3068	H0413	H0559

אַחַד :	כָּאִישׁ	מִדְיָן	אֶת־	וְהָכִיתָ	עַמּוֹד
satunggal	kados-tiyang	Midian	ing	lan-panjenengan-badhé-ngasoraken	kaliyan-panjenengan
H0259	H0376	H4080	H0853	H5221	

Dhawuhe Sang Yehuwah marang Gidheon: “Nanging Ingsun iki bakal nunggil karo sira, mulane sira bakal nggepuk ngesorake wong Midian, nganti tapis.”

חֵן	מַצְאִיתִי	מִּגֵּד	אִם־	אֱלֹו	וַיֹּאמֶר
sih	kula-manggih	mugi	menawi	dhateng-Panjenenganipun	Lan-ngandika
H2580	H4672	H4994		H0413	H0559

מְדַבֵּר	שָׂאֵלָה	אוֹת	לִי	וַעֲשִׂיתָ	בְּעִינַיִךָ
ngandika	bilih-Panjenengan	tandha	kanggé-kula	lan-tindakna	ing-paningal-Panjenengan
H1696		H0226			

עָמִי :
kaliyan-kula

Atur wangsulane Gidheon marang Sang Yehuwah: “Manawi kawula sampun manggih sih kamirahan wonten ing ngarsa Paduka, Paduka mugi karsaa paring pratandha, bilih Paduka piyambak ingkang ndhawuhi kawula.

אֱלֹו	בְּאִי	עַד־	מִזֶּה	תְּמַשׁ	מִגֵּד	אֶל־
dhateng-Panjenengan	rawuh-kula	dumugi	saking-ngriki	késah	mugi	Ampun
H0413	H0935	H5704	H2088	H4185	H4994	H0408

לְפָנַיִךָ	וְהִנַּחְתִּי	מִנְחָתִי	אֶת־	וְהִצְאֵתִי
ing-ngajeng-Panjenengan	lan-kula-sèlèhaken	pisungsung-kula	ing	lan-kula-medal-aken
H6440	H3240	H4503	H0853	H3318

שׁוֹבֵד :	עַד	אֲשַׁב	אֲנִכִּי	וַיֹּאמֶר
wangsul-panjenengan	dumugi	badhé-lenggah	Kula	lan-ngandika
H7725	H5704	H3427	H0595	H0559

Paduka mugi sampun ngantos tindak saking ngriki saderengipun kawula wangsul sowan mbekta pisungsung kawula saking griya sarta kawula ladosaken wonten ing ngarsa Paduka.” Pangandikane Sang Yehuwah: “Iya, Ingsun bakal ngentos nganti ing sabalinira.”

מִצּוֹת	קֶמַח	וְאִיפֹת־	עֵימִם	גְּדִי־	וַיַּעַשׂ	כָּאֵ	וַיְגַדְעוּן
roti-tanpa-ragi	glepung	lan-saépa	wédhús	anak	lan-nyépakaken	mlebet	Lan-Gideon
H4682	H7058	H0374	H5795	H1423		H0935	H1439

וַיּוֹצֵא	בְּכַרְוֹר	שֵׁם	וְהִמְרָק	בְּסֹל	שֵׁם	הַבְּשָׂר
lan-medalaken	ing-kwali	sèlèhaken	lan-kuah-punika	ing-kranjang	sèlèhaken	daging-punika
H3318	H6517		H4839	H5536		H1320

ס	וַיִּנָּשׂ :	הָאֵלָה	תַּחַת	אֶל־	אֱלֹו
S	lan-nyaosaken	wit-èk	ngandhap	dhateng	dhateng-Panjenenganipun
	H5066	H0424	H8478	H0413	H0413

Gidheon banjur lumebu ing omahe sarta ngolah cempe siji, lan njupuk glepung sa-efa kanggo gawe roti tanpa ragi; iwake diwadhahi ing tenong lan duduhe diwadhahi ing pinggan digawa metu konjuk marang Panjenengane ana ing sangisore wit elon mau, diladosake ana ing ngarsane.

הַבָּשָׂר	אֶת־	קַח	הָאֱלֹהִים	מִלְאָךְ	אֵלָיו	וַיֹּאמֶר	20
daging-punika	ing	mendheta	Gusti-Allah	malaékat	dhateng-piyambakipun	Lan-ngandika	
H1320	H0853	H3947	H0430	H4397	H0413	H0559	
שֶׂסוֹכְנָה	הַמְרֵק	וְאֶת־	הַלֵּוֹ	הַסֵּלַע	אֶל־	וְהַנָּחַל	הַמְצוֹת
sèsokna	kuah-punika	lan-ing	punika	sela	ing	lan-sèlèhna	roti-tanpa-ragi
H8210	H4839	H0853	H1975	H5553	H0413	H3240	H4682
							וַיַּעַשׂ
							mekaten lan-tindakaken

Sang Malaekating Allah banjur ngandika marang Gidheon: "Iwake lan rotine kang tanpa ragi iku selehna ana ing watu kene, lan duduhe esokna!" Iku iya tumuli katindakake.

בִּירוֹ	אֲשֶׁר	הַמְשֻׁעָנָת	קֶצֶה	אֶת־	יְהוָה	מִלְאָךְ	וַיִּשְׁלַח	21
ing-astanipun	ingkang	teken-punika	pucuk	ing	Yéhuwah	malaékat	Lan-njangkau	
H3027				H0853	H3068	H4397	H7971	
הַצֹּר	מִן־	הָאֵשׁ	וַתַּעַל	וּבְמִצּוֹת	בְּבָשָׂר	וַיִּנְעַע		
parang	saking	latu	lan-minggah	lan-ing-roti-tanpa-ragi	ing-daging	lan-ndemek		
H6697		H0784	H5927	H4682	H1320	H5060		
הַקֶּסֶה	יְהוָה	וּמִלְאָךְ	הַמְצוֹת	וְאֶת־	הַבָּשָׂר	אֶת־	וְתֹאכַל	
késah	Yéhuwah	lan-malaékat	roti-tanpa-ragi	lan-ing	daging-punika	ing	lan-ngentekaken	
H1980	H3068	H4397	H4682	H0853	H1320	H0853	H0398	
							מֵעֵינָיו:	
							saking-paningal-piyambakipun	

Sang Malaekate Pangeran Yehuwah banjur ngayatake lantaran kang ana ing astane, pucuke didemokake ing iwak lan roti mau, tumuli ana geni mubal saka ing watu iku kang banjur mangsa daging lan roti mau nganti entek. Sawuse mangkono Sang Malaekate Pangeran Yehuwah musna saka ing pandelenge.

וַיֹּאמֶר	ס	הוּא	יְהוָה	מִלְאָךְ	כִּי־	גִדְעוֹן	וַיִּרְא	22
Lan-ngandika	S	Panjenenganipun	Yéhuwah	malaékat	bilih	Gideon	Lan-ningali	
H0559		H1931	H3068	H4397		H1439	H7200	
יְהוָה	מִלְאָךְ	כֻּלָּה	כֵּן	עַל־	כִּי־	יְהוָה	אָדָה	
Yéhuwah	malaékat	kula-ningali	mekaten	amargi	bilih	Yéhuwah	Gusti	
H3068	H4397	H7200				H3069	H0136	
							H0162	
							H1439	
						פְּנִים:	אֶל־	
						pasuryan	dhateng	
						H6440	H0413	
							פְּנִים	
							pasuryan	
							H6440	

Ing kono Gidheon mangreti, yen iku mau Sang Malaekate Pangeran Yehuwah, sarta banjur munjuk: "Adhuh, cilaka kawula, dhuh Pangeran Yehuwah, amargi kawula kok ngantos ningali aben-ajeng kaliyan Sang Malaekatipun Pangeran Yehuwah."

תִּירָא	אֶל־	לָךְ	שְׁלוֹם	יְהוָה	לֹ	וַיֹּאמֶר	23
ajrih	ampun	kanggé-panjenengan	tentrem	Yéhuwah	dhateng-piyambakipun	Lan-ngandika	
H3372	H0408		H7965	H3068		H0559	
							תְּמוֹת:
							badhé-pèjah
							H4191
							לֹא
							mboten
							H3808

Nanging pangandikane Sang Yehuwah marang Gidheon: "Tentrem rahayu anaa ing sira. Aja kuwatir, sira ora bakal mati."

לו ויקרא ליהוה מזבח גדעון שם ויבן 24
 piyambakipun lan-paring-nami kanggé-Yéhuwah misbyah Gideon ing-ngriku Lan-mbangun
[H7121](#) [H3068](#) [H4196](#) [H1439](#) [H8033](#) [H1129](#)

פ העזרי אבי בעפרת עזרנו הנה היום עד שלום יהנה
 P rama-Abi-Ézri ing-Ofra taksih punika dinten dumugi Tentrem Yéhuwah
[H0033](#) [H6084](#) [H5750](#) [H2088](#) [H3117](#) [H5704](#) [H7965](#) [H3068](#)

Gidheon tumuli gawe misbyah ana ing kono sumaos marang Sang Yehuwah lan iku diwenehi jeneng: Sang Yehuwah iku karahayon. Misbyah iku isih ana nganti saprene ana ing Ofra, kuthane wong Abiezer.

את קח יהנה לו ויאמר ההוא בלילה ויהי 25
 ing mendheta Yéhuwah dhateng-piyambakipun lan-ngandika punika ing-dalu Lan-dados
[H0853](#) [H3947](#) [H3068](#) [H0559](#) [H1931](#) [H3915](#) [H1961](#)

שנים שבע השני ופר לאביו אשר השור פר-
 taun pitu ingkang-kaping-kalih lan-lembu kanggé-rama-panjenengan ingkang sapi lembu
[H8141](#) [H7651](#) [H8145](#) [H6499](#) [H0001](#) [H7794](#) [H6499](#)

האשרה ואת לאביו אשר הבעל מזבח את והרסת
 Asyéra lan-ing kanggé-rama-panjenengan ingkang Baal misbyah ing lan-gempur
[H0842](#) [H0853](#) [H0001](#) [H4196](#) [H0853](#) [H2040](#)

אשר עזרו תגרת:
 ingkang ing-nginggil-piyambakipun ingkang
[H3772](#)

Ing bengi iku uga Sang Yehuwah dhawuh marang Gidheon: "Sira njupuka sapi lanang enom siji duweke bapakira, yaiku sapine lanang kang angka loro kang umur pitung taun, nuli misbyahe bapakira kang kanggo Baal iku bubrahen, lan saka brahala kang ana ing sandhinge iku rubuhna!

המעוז ראש על אלהיו ליהנה מזבח ובנית 26
 bètèng pucuk ing Gusti-Allah-panjenengan kanggé-Yéhuwah misbyah Lan-mbangun
[H4581](#) [H0430](#) [H3068](#) [H4196](#) [H1129](#)

והעלית השני הפך את ולקחת במערכה הנה
 lan-caosna ingkang-kaping-kalih lembu ing lan-mendheta mawi-tumpukan punika
[H5927](#) [H8145](#) [H6499](#) [H0853](#) [H3947](#) [H4634](#) [H2088](#)

תגרת: אשר האשרה בעצי עולה
 panjenengan-tegor ingkang Asyéra mawi-kajeng kurban-obaran
[H3772](#) [H0842](#) [H6086](#)

Sawise mangkono sira banjur ngedegna misbyah kagem Sang Yehuwah Gusti Allahira, ana ing dhuwur beteng iki, tinataa kang prayoga, nuli sapi lanang kang angka loro iku mau gawanen sarta aturna minangka kurban obaran nganggo kayu sakaning brahala kang bakal sira rubuhake iku."

ויעש ויקח ויגדעון עשרה אנשים 27
 lan-tindakaken saking-para-abdi-piyambakipun tiyang sedasa Gideon Lan-mendhet
[H5650](#) [H0376](#) [H6235](#) [H1439](#) [H3947](#)

ירא כאשר ויהי יהנה אליו דבר כאשר
 ajrih kados-ingkang lan-dados Yéhuwah dhateng-piyambakipun ngandika kados-ingkang
[H3372](#) [H1961](#) [H3068](#) [H0413](#) [H1696](#)

יומן מעשות העיר אנשי ואת אבי בית את
 siang kanggé-tindakaken kitha para-tiyang lan-ing rama-piyambakipun griya ing
[H3119](#) [H0376](#) [H0853](#) [H0001](#) [H0853](#)

ליקה: ויעש
 dalu lan-tindakaken
[H3915](#)

Gidheon tumuli nggawa bature sapuluh lan nindakake apa kang wus kadhawuhake Sang Yehuwah mau. Nanging sarehne ora wani nglakoni ing wayah awan, awit wedi karo kulawangsane lan wong-wong ing kutha kono, mulane anggone nindakake ing wayah bengi.

הַבְּעַל	מִזְבֵּחַ	נָתַן	וְהָנָה	בְּבִקְרָה	הָעִיר	אֲנָשִׁי	וַיִּשְׁכְּמוּ	28
Baal	misbyah	dipun-gempur	lan-lah	ing-enjing	kitha	para-tiyang	Lan-tangi-enjing	
H4196	H5422	H2009	H1242	H0376	H7925			
	לֵמְבוּ	וְאֵת	כֶּרְתָּהּ	עָלְיוֹ		אֲשֶׁר-	וְהָאֲשֶׁרָה	
	lembu	lan-ing	dipun-tegor	ing-nginggil-piyambakipun		ingkang	lan-Asyéra	
	H6499	H0853	H3772				H0842	
	הַבְּנוּי:	הַמִּזְבֵּחַ	עַל-	הָעֵלָה	הַשְּׁנִי			
	ingkang-dipun-bangun	misbyah-punika	ing	dipun-caosaken	ingkang-kaping-kalih			
	H1129	H4196		H5927	H8145			

Bareng wong ing kutha kono esuk umun-umun padha tangi, misbyahe Baal katon wus kabubrah apadene sakaning brahala kang ana ing sandhinge wus karubuhake, sarta sapine lanang kang angka loro wus kakurbanake ana ing misbyah kang mentas kaedegake.

וַיִּדְרֹשׁ	הָיָה	הַדְּבָר	עָשָׂה	מִי	רָעָהוּ	אֶל-	אִישׁ	וַיֵּאמְרוּ	29
lan-madosi	punika	prekawis	tindakaken	sinten	kancanipun	dhateng	tiyang	Lan-ngandika	
H1875	H2088	H1697		H4310	H7453	H0413	H0376	H0559	
	הָיָה:	הַדְּבָר	עָשָׂה	יְוָאָשׁ	בֶּן-	גִּדְעוֹן	וַיֵּאמְרוּ	וַיִּבְקְשׁוּ	
	punika	prekawis	tindakaken	Yoas	putra	Gideon	lan-ngandika	lan-nakeni	
	H2088	H1697		H3101		H1439	H0559	H1245	

Wong-wong mau banjur padha sapocapan: "Sapa ta kang tumindak mangkono iku?" Bareng dititipriksa lan ditakok-takokake, nuli ana kang kandha: "Gidheon bin Yoas, iku kang tumindak mangkono!"

בְּנֵה	אֶת-	הוֹצֵא	יְוָאָשׁ	אֶל-	הָעִיר	אֲנָשִׁי	וַיֵּאמְרוּ	30
putra-panjenengan	ing	medal-na	Yoas	dhateng	kitha	para-tiyang	Lan-ngandika	
	H0853	H3318	H3101	H0413		H0376	H0559	
הָאֲשֶׁרָה	כֶּרְתָּהּ	וְכִי	הַבְּעַל	מִזְבֵּחַ	אֶת-	נָתַן	כִּי	וַיִּמָּת
Asyéra	tegor	lan-amargi	Baal	misbyah	ing	gempur	amargi	lan-supados-pèjah
H0842	H3772			H4196	H0853	H5422		H4191
					עָלְיוֹ:		אֲשֶׁר-	
					ing-nginggil-piyambakipun		ingkang	

Wong ing kutha kono tumuli padha kandha-kandha marang Yoas: "Anakmu gawanen metu arep dakpateni, awit wus mbubrah misbyahe Baal lan ngrubuhake saka brahala kang ana ing sandhinge."

עָלִיוּ עָמְדוּ אֲשֶׁר- לְכַלֵּם יוֹאָשׁ וַיֵּאמֶר
 nglawan-piyambakipun ngadeg ingkang dhateng-sedaya Yoas Lan-ngandika
[H5975](#) [H3605](#) [H3101](#) [H0559](#)

אֲתָם אִם- לְבַעַל תְּרִיבֹן וְהֵאֲתָם
 panjenengan-sedaya menawi kanggé-Baal badhé-mbela menapa-panjenengan-sedaya
[H7378](#)

יּוֹמֵת לֹ יָרִיב אֲשֶׁר אוֹתוֹ תּוֹשִׁיעוֹן
 badhé-dipun-pèjahi kanggé-piyambakipun mbela sinten-ingkang piyambakipun badhé-nulungi
[H4191](#) [H7378](#) [H0853](#) [H3467](#)

נִתְּץ כִּי לֹ יָרִב הוּאֹ אֱלֹהִים אִם- הַבְּקָר עַד-
 gempur amargi kanggé-piyambakipun mbela piyambakipun déwa menawi enjing dumugi
[H5422](#) [H7378](#) [H1931](#) [H0430](#) [H1242](#) [H5704](#)

מִזְבְּחוֹ: אֵת
 misbyah-piyambakipun ing
[H4196](#) [H0853](#)

Nanging Yoas mangsuli marang sakehe wong kang padha ngrubung iku: “Apa kowe padha perang mbelani Baal? Utawa apa kowe arep ngrewangi dheweke? Sapa kang mbelani Baal iku bakal dipateni sadurunge esuk. Manawa Baal iku allah, kareban mbelani awake dhewe, amarga misbyahe dirubuhake.”

יָרִב לְאֵמֹר יָרְבַעַל הַהוּא בְּיוֹם- לֹ וַיִּקְרָא- 32
 mbela pangandika Yérubbaal punika ing-dinten dhateng-piyambakipun Lan-paring-nami
[H7378](#) [H0559](#) [H3378](#) [H1931](#) [H3117](#) [H7121](#)

פ מִזְבְּחוֹ: אֵת- נִתְּץ כִּי בּוֹ הַבְּעַל
 P misbyah-piyambakipun ing gempur amargi Baal nglawan-piyambakipun
[H4196](#) [H0853](#) [H5422](#)

Mulane ing dina iku Gidheon diparabi Yerubaal, amarga pangucape wong: “Kareban Baal perang karo dheweke, amarga misbyahe dirubuhake.”

יַחְדָּיו נְאֻסָּפוּ קָדָם וּבְנֵי- וְעַמְלֵק מִדְיָן וְכַל- 33
 sesarengan kakempalan wétan lan-para-putra lan-Amalèk Midian Lan-sedaya
[H0622](#) [H6002](#) [H4080](#) [H3605](#)

יִזְרְעֵל: בְּעֵמֶק וַיַּחְנוּ וַיַּעֲבְרוּ
 Yizreèl ing-lèmbah lan-makémah lan-nyabrang
[H3157](#) [H6010](#) [H2583](#)

Kacarita sakehe wong Midian lan wong Amalek apadene wong ing sisih wetan wus padha nglumpuk, kabeh wus padha nyabrang lan ngedegake tarub ana ing lebak Yizreel.

וַיִּזְעַק בְּשׁוֹפָר וַיִּתְקַע גִּדְעוֹן אֵת- לְבָשָׁה יְהוָה וַרְוַח 34
 lan-tinimbalan ing-sungu lan-ngungelaken Gideon ing ngrampit Yéhuwah Lan-Roh
[H2199](#) [H7782](#) [H8628](#) [H1439](#) [H0853](#) [H3847](#) [H3068](#) [H7307](#)

אֲחֵרָיו: אֲבִיעֶזֶר
 sasampunipun Abiézer
[H0044](#)

Ing nalika samana Gidheon kalimputan ing Rohe Sang Yehuwah; nuli Gidheon ngunekake kalasangka, wong bani Abiezer padha kalumpukake padha dikon ngetut buri lakune.

הוּא piyambakipun H1931	גַּם- ugi H1571	וַיִּזְעַק lan-tinimbalan H2199	מַנְשֵׁה Manasyè H4519	בְּכָל- ing-sedaya H3605	שָׁלַח ngintunaken H7971	וּמִלְאָכִים Lan-utusan H4397
וַיַּעֲלֶה lan-minggah H5927	וַיְנַפְּתֵלִי lan-ing-Naftali H5321	וַיְבַבְּלוּן lan-ing-Zébulon H2074	כַּאֲשֶׁר ing-Asyèr H0836	שָׁלַח ngintunaken H7971	וּמִלְאָכִים lan-utusan H4397	אֲחֵרָיו sasampunipun

לְקַרְאָתָם:
kanggé-mapag
[H7125](#)

Apamaneh uga banjur nyebar kongkonan menyang ing satlatahe suku Manasye kabeh, wonge padha kaklumpukake lan dikon ngetut buri. Apadene uga banjur nyebar kongkonan menyang suku Asyer, Zebulon tuwin Naftali, lan wong-wong iku iya padha ngumpul manunggal karo wong-wong mau.

מוֹשִׁיעַ ngluwari H3467	יִשְׁדָּה Panjenengan-wonten H3426	אִם- menawi	הָאֱלֹהִים Gusti-Allah H0430	אֶל- dhateng H0413	גִּדְעוֹן Gideon H1439	וַיֹּאמֶר Lan-ngandika H0559
	דְּבַרְתָּ: Panjenengan-ngandika H1696	כַּאֲשֶׁר kados-ingkang	יִשְׂרָאֵל Israèl H3478	אֶת- ing H0853	בְּיָדִי ing-asta-kula H3027	

Gidheon tumuli munjuk marang Gusti Allah: “Manawi Paduka badhe ngluwari tiyang Israel lumantar tangan kawula, kados ingkang sampun Paduka pangandikakaken,

יְהִיָּה dados H1961	טֶלַע ebun H2919	אִם menawi	בְּנֵי ing-papan-nutu H1637	הַצֶּמֶר mènda H6785	וְנֹת wulu H1492	אֶת- ing H0853	מִצִּיג nyèlèhaken H3322	אֲנֹכִי kula H0595	הַגִּזָּה Lah H2009
כִּי- bilih H3045	וַיִּדְעֹתִי lan-kula-tepang	חָרֵב garing	הָאָרֶץ siti H0776	כָּל- sedaya H3605	וְעַל- lan-ing H0905	לְבָרְיָהּ piyambakan H1492	הַגִּזָּה wulu-punika	עַל- ing	
דְּבַרְתָּ: Panjenengan-ngandika H1696	כַּאֲשֶׁר kados-ingkang	יִשְׂרָאֵל Israèl H3478	אֶת- ing H0853	בְּיָדִי ing-asta-kula H3027	תוֹשִׁיעַ Panjenengan-ngluwari H3467				

mugi kawula keparenga nyelehaken guntingan wulu menda wonten ing panuton; manawi namung wulunipun kemawon ingkang kebunan, sarta siti ngriku garing sadaya, ing ngriku kawula mangretos, bilih Paduka karsa ngluwari tiyang Israel lumantar tangan kawula kados ingkang sampun Paduka pangandikakaken.”

הַגִּזָּה wulu-punika H1492	אֶת- ing H0853	וַיִּזֶר lan-meres H2115	מִמְחָרָת enjing-candhakistan H4283	וַיִּשְׁכֶּם lan-tangi-enjing H7925	כִּן mekaten	וַיְהִי- Lan-dados H1961		
		מֵיִם: toya H4325	הַסֶּפֶל baskom H5602	מְלוֹא kebak H4393	הַגִּזָּה wulu-punika H1492	מִן- saking	טֶלַע ebun H2919	וַיִּמֵן lan-meres H4680

Lan iku iya kelakon kaya mangkono, sabab ing dina esuke bareng Gidheon tangi ing wayah umun-umun sarta guntingan wulu mau diepuh, anggone meres ebun ing guntingan mau, oleh banyu samangkok kebak.

אָפּד bebendu–Panjenengan H0639	יָחַר murub H2734	אַל- ampun H0408	הָאֱלֹהִים Gusti-Allah H0430	אַל- dhateng H0413	גִּדְעוֹן Gideon H1439	וַיֹּאמֶר Lan-ngandika H0559		
נָמֹונג namung H7535	מֹוגִי mugi H4994	אָנְסָה kula–nyobi H5254	הַפְּעֵם sapisan–punika H6471	נָמֹונג namung H0389	וַיֹּאדְבָרָהּ lan–kula–badhé–matur H1696	כִּי nglawan–kula		
וְעַל- lan–ing H0905	לְבַבָּהּ piyambakan H0905	וּלְוֹלָהּ wulu–punika H1492	אַל- dhateng H0413	חָרִיב garing H4994	מֹוגִי mugi H4994	דָּדוֹסָה dadosa H1961	מַוִּי-וּלֹוּ mawi–wulu H1492	הַפְּעֵם sapisan–punika H6471
					עֲבֹונ ebun H2919	וְדָדוֹסָה dadosa H1961	הַסִּיתִי siti H0776	כָּל- sedaya H3605

Gidheon tumuli matur marang Gusti Allah: “Mugi sampun ngantos mulad-mulad bebendu Paduka dhateng kawula, manawi kawula taksih munjuk sapisan malih, namung sapisan punika kemawon: Kawula mugi kalilanana ngawontenaken coben-coben srana guntingan wulu punika, namung sapisan punika malih: sapunika mugi namunga guntingan wulu kemawon ingkang garing, dene ing siti sadaya wontena ebunipun.”

אַל- dhateng H0413	חָרִיב garing	וְיָהִי- lan–dados H1961	הָהוּא punika H1931	בְּלִילָהּ ing–daluh H3915	כֵּן mekaten	אֱלֹהִים Gusti-Allah H0430	וַיַּעַשׂ Lan–tindakaken	
	פ P	עֲבֹונ ebun H2919	וְהָיָה wonten H1961	הַסִּיתִי siti H0776	כָּל- sedaya H3605	וְעַל- lan–ing	לְבַבָּהּ piyambakan H0905	וּלְוֹלָהּ wulu–punika H1492

Anadene Gusti Allah iya nindakake kang kaya mangkono ing wayah bengi iku, sabab mung guntingan wulu thok kang garing, dene lemahe kabeh padha kebonan.